

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Občinske volitve v Cerknici.

(Dopis iz Cerknice.)

V kratkem času nam bode zopet stopiti na volišče in si izvoliti nov občinski zastop. Kdor pozna sedanje gospodarstvo v občini, mora priznati, da je isto vzorno in pošteno. Naklade so se nam znižale, in blagajne se polnijo. Sedanji zastop nam je pridobil sodišče in davkarijo, je dobil lastni cestni odbor, je nakupil hišo za sodnijo, poslopje za hišalnico in podobčini svojo hišo, ne da bi nam zato naložil kako posebno veliko breme. Pri občini so se znižale doklade za več odstotkov, pri cesti pa so se znižale nad polovico. Svoječasno se je plačevalo 20—25 krajcarjev od davkarskega goldinarja cestne doklade, letos pa le 10 kr. in še je ostalo po izkazanem računu več tisoč goldinarjev v blagajni, tako da bode mogoče drugo leto doklado zopet izdatno znižati.

Človek bi mislil, da pri tacih razmerah kaže, da se potrudimo, da može, ki znajo tako varčno z občinskim premoženjem gospodariti, zopet volimo. Pa zmotil bi se oni, kateri to misli, kajti naši črni gospodje so sklenili, da mora za vsako ceno sedanji zastop odleteti, ker je liberalen, in ne trobi v farovski rog. Na njega mesto hočejo postaviti same kimovce in mežnarje, kateri bodejo voljni vsemu pritrditi, kar bodejo po farovžih sklenili.

Taki zbrani može bodejo znali drugače gospodariti, denar, kateri je sedaj v občinski blagajni in v posojilnici naložen se bode menda porabil za konsumsko hišo, pri kateri že tako ne vedo ne naprej ne nazaj, kajti najeti so morali veliko svoto na posodo, da izdelajo hišo, ki bode gotovo stala 50.000 kron. Za obrestovanje te ogromne svote rabijo na leto 2500 kron, nesla jim pa hiša ne bo nikoli 1000 kron, tako da je gotove izgube letnih 1500 kron, katere bodejo morali ubogi udje te nepotrebne zadrege plačevati.

Tudi na drugo stran bi se lahko prihranjeni denar porabil. Koliko dobrih klobas bi se lahko kupilo za te kronce, ki jih v oči bodejo, in med verne katoličane pri prihodnjih deželnozborskih volitvah razdelilo. Saj brez klobas ne bode šlo. Ti zavedni »titular katoličani« bore malo verujejo kaplanom, na klobase pa prisezajo, če so le zadosti dolge.

Pa pustimo klobase in pomislimo malo posledice, če nam bosta začela Läv-

renčič in grahovski župnik gospodariti. Ta grahovski gospod je čuden svetnik, kaj ta človek vse skupaj sklobasa, to je že preveč. Predpretečeno nedeljo je v cerkvi oznanil, da imajo občinski može slamo namesto možganov v glavi, zato ker mu ne pustijo, da bi delal z njihovim denarjem tako, kakor cerkniški dekan z meniševskim denarjem. Grahovci so bili bolj previdni, oni so za zgradbo farovža nabrali denar vzdignili, ga v posojilnici naložili in knjižico spravili. Vsak pameten človek mora priznati, da je to prav in pošteno, samo grahovski župnik se kar togote peni, ker ni dobil on denarja v roke in psuje kakor blazen, vse kar mu ni pokorno. Prilika se bode našla, da se temu možu enkrat pošteno na jezik stopi, da si bode zapomnil, kaj mu je dovoljeno ali ne. Ako misli s svojo surovostjo vse vžugati, se jako moti.

Da nam taki vzorni gospodje ne spridijo še cele občine, je potreba, da se volilci zavedo svoje dolžnosti. Ni zadosti, da se zabavlja, treba je tudi priti na volišče, in tam očitno pokazati, kakšnega mnenja da smo. Voliti moramo one može, katere nam naši voditelji nasvetujejo, ne pa vsak svojega; ako bode vsak po svojem volil, propademo gotovo. Nasprotna stranka bo volila kot en mož, in če bode še tak tepc za odbornika nasvetovan, volili ga bodejo vsi brez vprašanja. Torej še enkrat: pozor, pridite vsi naši može na volišče in oddajte onim možem svoje glasove, kateri se Vam bodo pravočasno navetovali.

Dan vstajenja kmetskega stanu.

Slovenski kmetje v šmarskem okraju so imeli v nedeljo 21. t. m. dan vstajenja. Odvalili so skalo klerikalizma raz grob, v katerega so jih bili položili njihovi zatiralci in vstali so pomlajeni in oživiljeni na delo. Kmetje so res spali v grobu, in bili dosedaj mrtvi. Sedaj jih je prešnil duh novega življenja in jim dal nove moči za novo delo. Kmetje sami so sprevideli, da tako ne gre več naprej in da, če bi šlo, bodejo kmetje vedno trpini in vedno podlaga drugim stanovom. Ustanovili so si »Slovensko kmetsko društvo«, ki je politično in gospodarsko društvo in ima namen pomagati kmetom v političnem in gospodarskem življenju. To društvo je imelo v nedeljo shod v Šmarju pri Jelšah. Nad 1000 kmetov se je zbralo v Jagodičevi gostilni. Veliko jih je bilo že poprej pristopilo in veliko jih je vsto-

pilo še ta dan v društvo. Nad 300 članov že šteje društvo. Priprost slovenski kmet, vrl narodnjak in veren kristjan Jakob Zdolšek p. d. Šuc s Ponikve je pozdravil kmete v prijaznih besedah in jim položil na srce, naj bodejo složni in sporazumni med seboj, ker se le v slogi da kaj doseči. Naj se varujejo zapeljivcev, ki delajo razpor in razkol med kmeti, ker imajo od tega svoje koristi. Kmet Jakob Vrečko p. d. Lončar tudi s Ponikve je imel na to navdušen govor, v katerem je dokazoval, kako potrebno je bilo, da se je ustanovilo posebno kmetsko društvo, ki bode vodilo kmetsko organizacijo v okraju in se zavzemalo za koristi in pravice kmetskega stanu. Vrečko je govoril gladko in tako prepričevalno, da so mu kmetje z navdušenjem ploskali. Ta zanimiv govor priprostega kmeta priobčimo enkrat posebej. Po govoru Vrečkovem so se prečitela in razložila pravila in na to se je vršila volitev odbora. Predsednikom je bil izvoljen Jakob Zdolšek p. d. Šuc, veleposestnik na Ponikvi; podpredsednikom Jože Kregar, župan in veleposestnik v Št. Petru na Medvedjem selu; blagajnikom Alojzij Vičar, posestnik v Šmarju; tajnikom Jakob Maluš, posestnik in tajnik okrajnega zastopa v Šmarju; odbornikom pa Jože Mlakar, župan in veleposestnik na Ponikvi, Franc Podgoršek st., posestnik na Ponikvi, Florijan Golež, posestnik v Št. Vidu, Franc Svetelšek, posestnik na Sladki gori in Anton Hajnšek, posestnik v Hanjokem. Po volitvi je imel g. Alojzij Strmšek, nadučitelj in posestnik kmetije v Št. Petru na Medvedovem selu poučljiv govor o položaju kmetskega stanu. Razpravljal je obširno, kaj je krivo, da propada kmetski stan, in navedel je tudi pripomočke, kako bi se nadaljni propad ustavil. Pri zadnji točki se je oglasil k besedi kmet Alojzij But p. d. Novak iz Kostivnice, ki je kaj dobro povedal, kako skrbe duhovniki za kmeta in kaki prijatelji so mu. Končno je še kmet Vrečko utemeljeval in predlagal resolucijo, da se državnemu poslancu za šmarski okraj, hofratu dr. Ploju izreče nezaupnica zaradi njegovega zavratnega postopanja nasproti naprednim slovenskim poslancem, zlasti proti dr. Tavčarju, ker je s tem provzročil, da so sedaj slovenski poslanci razcepljeni v tri klube, kar je le na kvar slovenskemu ljudstvu, zlasti kmetskemu stanu. Predlagana resolucija je bila soglasno sprejeta. Nato se je shod s trikratnimi slava-klici na cesarja zaključil. Popoludne istega dne se je vršil v istih prostorih shod »Katoliškega političnega in izobraževalnega društva«, katero so duhovniki nalašč ustanovili, da bi prepredčili združenje kmetov in njihovo skupno

organizacijō. Kak razložek je bil med shodom »Slovenskega kmetkega društva« in med shodom »Katoliškega političnega in izobraževalnega društva«. Prvi se je vršil mirno in lepo in samo kmetje so nastopali in govorili, drugi shod pa je bil hrupen, prvo besedo so imeli kaplančki in seveda, kjer so ti, so tudi ženske. Shod je bil zelo klavern in se je popolnoma ponesrečil, ker je bilo na shodu vse polno pristašev »Slovenskega kmetkega društva« ki so med zborovanjem peli, govorili in žvižgali tako, da se ni nobenega govornika razumelo. Kaplani so podili napredne kmete ven, a ti se niso umaknili. Neki kmet je dejal kaplanu: kaj nas podite ven, če nas v cerkvi učite, da vas moramo poslušati, pravite, da smo brezverci, pustite nas tukaj, da nas bodete spreobrnili. Duhovniki so morali marsikako krepko slišati, in ko so odhajali, so kmetje žvižgali in jim klicali, da se naj sramujejo, ker delajo razpor med kmeti in sejejo sovraštvo. Mislimo, da se je pri tej priliki marsikateremu kmetu razjasnilo v glavi, da duhovniki niso taki prijatelji kmetkega stanu, kakor se delajo, kajti, če bi to bilo, bi pustili kmete, da se združijo in kaj dosežejo za svoj stan. Vse kar kvasijo duhovniki o liberalizmu in o brezverskih liberalcih, so prazne besede, strašilo z liberalizmom je le sredstvo, s katerim begajo neumne in nevedne kmete. Upajmo, da bode takih v šmarskem okraju malo, in da se bodejo sčasoma vsem kmetom v tem okraju odprle oči, da bodejo videli, da so njihovi pravi nesebični prijatelji le v »Slovenskem kmetkem društvu«, ne pa v farovžih in v mežnarjih.

Politični pregled.

Državni zbor. Zdaj so v državnem zboru zopet nastali hudi časi. Nemci so začeli veliko vojno, ker je prihodnji naš cesar, nadvojvoda Fran Ferdinand, prevzel pokroviteljstvo nemškega klerikalnega šolskega društva. Že v treh sejah se ni skoro nič družega delalo, kakor vpilo in razgrajalo. Zdaj se govori, da bo državni zbor zboroval do 16. junija, vendar še ni gotovo, če bo mogel v tem času rešiti postavo zaradi bohinjke železnice.

Srbija je dobila novo ustavo, ki je veliko bolj svobodomiselnna, kakor pa sedanja.

Portugalska. Vlada je razpustila vse cerkvene redove. Vsi redovniki morajo iti iz samostanov in sicer tisti, kateri so sploh kaj delali, tekom pol leta, drugi pa takoj. Zdaj se je bati, da pride v naše kraje vse črno teh ljudij.

Kitajska. Te dni je nastal v cesarski palači v Pekinu ogenj. Najvišji general grof Waldersee se je komaj rešil, neki drugi general je zgorel. Zažgali so Kitajci. Evropskim državam je že hudo žal, da so začeli to vojsko.

Vojna v Južni Afriki velja Angleže doslej že nad 4000 milijonov kron.

Dopisi.

Iz Šmarjete na Dolenjskem. Vsake stvari je enkrat konec in tudi jaz sem se naveličal molčati. Dolgo sem molčal in samo poslušal, ali sedaj pa naj svetu

pokažem, kake so te naše klerikalne duše. Že zadnjič je poročal »Rodoljub«, da je župnik Zaman ukazal mežnarju, moj jerbas iz cerkve vreči, in da je potem rekel, ko se mežnar ni upal tega storiti, da moj jerbas ni »žegnan«. Jaz pa mislim, da je bil moj jerbas ravnotako žegnan, kakor jerbas Vašega brata Antona, kajti oba imava jednake grehe, jaz namreč berem »Rodoljuba«, on pa je jedel prepovedano meso. Župnik iz Belecerkve pa je povedal, da sta ta dva greha popolnoma jednaka.

Ko je bila moja dekla pri velikonočni spovedi pri znanem škocijanskem kaplanu Kosu, ji ta ni hotel dati odveze, zato ker se v moji hiši bere »Rodoljub«. Zagrozil ji je, da ne dobi toliko časa odveze, dokler je pri meni v službi! Seveda ji je pa tudi rekel, da tega ne sme nikomur povedati. Kos morda misli, da mi kmetovalci najamemo posle zato, da berejo »Rodoljuba«! Zato ni čuda, če Vas imajo Škocijanci za »prismojenega«. Pri nas v Šmarjeti je tudi neka taka oseba, ki živi od tega, da nagovarja in odgovarja gospodarjem posle, in dotičnik je bil lansko leto radi tega kaznovan. Mislim, da isto zaslužite tudi Vi! Ta človek ima priimek »fefež«, in dobi za vsacega posla krono; Vi ste pa menda »fefež št. 2«, in če zahtevate krono, pa pridite ponjo k meni in dobite jo!

Jože Zalokar iz Vinice.

Št. Vid pri Ponikvi. Tukajšnja trgovka M. je kupila od šentviške občine podrtijo, katero imenujejo zavoljo njenega nekdanjega namena in zaradi lepšega še vedno »pod«. Občina si je smela čestitati, da je našla kupca. Samo naš fajmošter, ki, mimogrede povedano, ni občinski odbornik in se ima v občinske stvari toliko vtikati, kot kak berač, je skušal pogodbo razdreti. Dan poprej, ko bi imeli delati pismeno pogodbo, povabil je vse občinske odbornike z županom vred v farovž ter jih na vse mogoče načine obdelaval, naj razveljavijo pogodbo. Nekaj jih je ulovil, drugi pa so se mu smejali. Konec pa je bil, da se je drugi dan tudi sklenila pismena pogodba in storil župnikovim spletkarijam in škodoželjnosti konec. Prav je tako.

A vsiljuje se nam vprašanje, čemu to župnikovo nelepo počenjanje? Župnik star mož, bi vendar že moral vedeti, da je vsaka dana beseda nekako sveta, da se je ne sme ne le brez vzroka prelomiti, temveč tudi ne k temu drugih zapeljovati. Mari ne ve, kako malo se že danes porajta na samo besedo? In on še vsodbuja k temu, občinske odbornike, ki so vendar nekak cvet vseh občinarjev! Kaj naj porečejo drugi? In recimo, da se mu je res posrečilo pogodbo preprediti, koliko tožb, jeze, sovraštva in stroškov bi bil on, in samo on, povzročil! Na drugi strani pa, je-li krščansko-katoliško postopanje župnikovo, ki ne želi skrbni ženski, da bi si napravila lasten dom, preskrbela sebe za stare dni, otrokom pa prigospodarila, da bi vedeli za svoj dom, in da bi jih občini ne bilo treba rediti. Da, da, črnosuknežem ni to nič mari. Da si le redijo svoje trebuhe in uresničujejo svoje črne nakane, pa so srečni. Moška beseda, ljubezen do bližnjega — tudi sovražnike —, vera vse to jim je deveta briga. Sv. Ligvorij, njihov učenik, prosi zanje!

Domače in razne novice.

Novomeški vodovod, ki bo veljal 310.000 K, bo preskrbljeval z vodo Novo mesto in vasi Črmošnjice, Gotnavas, Jediščina, Šmihel, Kandija, Žabja vas in Bršljin. Zgoraj imenovane svote prevzame država 148.000 K, dežela 93.000 K in Novo mesto 68.000 K. Vodovod se napravi tako, da se bodo z njim lahko še druge vasi združile.

Za premiranje konj na Kranjskem je kmetijsko ministrstvo dovolilo 3000 K podpore in 57 srebrnih svetinj.

Okrožnim zdravnikom v Cerkljah je imenovan dr. Avgust Majer z Dunaja.

Klerikalno razbojništvo. Te dni je sodišče v Trstu obsodilo hudega klerikalnega agitatorja Ferdinanda Živca, ker je povzročil, da so klerikalci v Skopem na Goriškem z noži in poleni napadli dva poštena napredna kmetkega moža in ju grdo razmesarili, jednemu pa še oko iztaknili. To se je zgodilo za časa volitev v drž. zbor. Živic, ki je že od 20. decembra zaprt, je dobil 20 nadaljnih mesecev težke ječe. Taki so klerikalci! Tistim, ki ki jih podpihujejo, pa se ne pride do živega.

V Gorjah pri Bledu je tak rered v županskem uradu, da je iz občinskega odbora izstopila polovica članov. Župan je seveda klerikalec.

Ljubljanski škof in domači obrtniki. Kakor znano, hoče ljubljanski škof sezidati svojo posebno gimnazijo in berači za to že nekaj let po celi deželi. Slovenci zlagajo denar, odnesel ga bo pa tujec doli v Bosno. V Ljubljani je več izvrstnih stavbenikov. Škof je jednemu izmed njih, Simon Treotu, ki je bil vedno trden klerikalec, stavbo že za gotovo obljubil, potem pa se je na svojo obljubo vsedel in oddal stavbo nekemu špekulantu iz Sarajeva. Lepi tisočaki, ki so jih Kranjci zložili, pojdejo v Bosno in sicer zategadelj, ker škof domačih ljudij ne trpi! Tako podpira ljubljanski škof slovenske obrtnike.

Prestop v unijatstvo. V Rojanu pri Trstu je 306 župljanov vložilo prošnjo na tržaški magistrat za izstop iz latinskega obreda in za prestop v grški obred s slovenskim bogoslužnim jezikom. Tem 306 župljanom se pridružijo še drugi Rojanci, pa tudi v nekih drugih krajih že vre.

Ukraden tisočak. Na Notranjskem nekje je te dni varovanka Minka V. izneverila svojemu varuhu in staremu očetu F. I. tisočak. Šla ga je menjat k župniku Jak. Koritniku v Novi vasi pri Rakeku. Župnik je rekel, da ima le 850 gld. denarja, na kar je punica rekla, da naj župnik le da teh 850 gld., ostanek pa naj bo za maše. Župnik je res dal 850 gld. za tisočak, obdržal pa 150 gld. za maše po ranjcih, katerih imen ni vedel. Ali je to prav in pošteno? Kako more župnik od 17 let stare punice vzeti 150 gld. za maše, ne da bi vprašal, od kod je denar in čegav je. Varuh F. I. je moral sam iti k župniku denar iskat, dasi je župnik lahko iz »Slovenca« izvedel, da je vzal ukraden denar, in istotako, kam ga je imel oddati. Oj, farovška bisaga res nima dna!

Občinske volitve v Ljubljani se vrše ta teden. Klerikalci se še kandidator niso upali postaviti, ker nimajo pri meščanstvu prav nič zaslombe. V Ljub-

ljani je tako, da se vsak pošten človek sramuje veljati za klerikalca.

Novo romanje. Pred kratkim so ljubljanski duhovniki priredili romanje na Sv. Goro pri Gorici. Naredili so pri tem 358 gl. čistega dobička, ker so vožne listke dražje prodajali, kakor bi smeli. Obrtna oblast jih bode za to kaznovala. Revne ženice in ubogi kmetiči, ki so se peljali v III. razredu in na Sv. Gori še za kosilo niso imeli, so morali plačati vsak po 36 kr. več, kakor je vožni listek v resnici veljal, bogatini, bahači in duhovniki, ki so se šopirili v II. razredu, pa so plačali samo 15 kr. več. Zakaj se je od bogatinov in duhovnikov zahtevalo od vsacega 21 kr. manj, kakor od revežev? Ali je to krščansko in pravično? Zdaj se prireja novo romanje v Lurd. Bodite previdni, da vas ne oderejo!

Deželna podpora za napravo strelišč. Kakor prejšnja leta je deželni odbor kranjski tudi letos dovolil 2000 K v svrhu naprave novih, oziroma spopolnitve že obstoječih strelišč za streljanje zoper točo. Ker je pa potrebno, da se taka strelišča čim prej uredijo, se županstva v vinorodnih krajih na Kranjskem pozivljajo, da svoje prošnje najkasneje do 1. maja t. l. deželnemu odboru predložijo. Pričakovati je, da tudi c. kr. poljedelsko ministrstvo enak znesek v ta namen dovoli.

„Zlate besede.“ Vlada klerikalcev gre nad vse, nobena stvar ni na svetu tako važna, kakor ta, da imajo klerikalci oblast v rokah. Kaj zavodi, kaj bolnice, kaj šole, to so vse postranske stvari. To je načelno stališče mejnarodnega klerikalizma, in na to je prisegel tudi mariborski »Slovenski Gospodar«, ki piše v tem oziru: »Vsak naj se dejansko udeleži volitve. Sredstva so mnoga na razpolago. Podpiramo lahko volilno gibanje z besedo, s peresom, z osebnim vplivom, pred vsem pa z denarjem. V volilne namene naj se mnogo daruje in preje, kakor za dobrodne namene, kajti kaj vam koristijo zavodi, bolnice in šole, ako pride na krmilo nasprotna vlada.« — »Zlate« se zde »Gospodarju« te besede, da se mora pred vsem šteti denar za volilne namene klerikalne stranke. Zdaj umejemo, da so klerikalci tako lahkega srca zapravili 30.000 goldinarjev za državnozbornske volitve na Kranjskem, s katero svoto bi se dalo na Koroškem, Primorskem in Štajerskem doseči velikih uspehov, mej tem, ko za dobrodne in narodne namene nikdar ničesar ne dajo.

Potrjena obsodba. Zadnjič smo poročali, kako sta bila kaplan Kostanjevec iz Rečice in vodja rečiškega konsuma v Gornjem gradu obsojena, ker sta napadla in pobila necega obrtnika, ki ni storil družega nič, kakor da jima je zaklical: »živio Hribar«, kako sta to tajila pri prvi obravnavi, sklicujoč se jeden na Boga v nebesih kot pričo, drugi, kaplan, pa na svojo častno besedo, in kako sta naposled v svojem prizivu vse priznala. Prizivna obravnava v tej zadevi se je vršila pri okrožnem sodišču v Celju. Sodišče je pritožbo zavrglo in potrdilo prvo obsodbo v Gornjem gradu v celem obsegu. Kaplan Kostanjevec postane zdaj gotovo vsaj dekan.

Vinarska zadruga v Novem Mestu ima svoj ustanovni občni zbor dne 1. maja.

Iz Postojnske okolice se nam piše: Ne zamerite, da Vas zopet nadlegujemo. Dušni pastir G. Mlejnik pri Sv. Ivanu je rekel na leci, če večkrat je v »Narodu« ali »Rodoljubu«, tem več velja pri škofu, torej čast mu treba delati, morebiti bo prej »avanziral«. Ta dušni pastir je iz zadnjega »Rodoljuba« na leci omenil tudi dva stavka iz dopisa, nota bene samo kar je njemu dopadlo. Rekel je, da so tukaj ovce dobre, samo 8 je slabih, mi pa pravimo ovce so vse dobre, samo ovčar je slab, ker dela prepire med ovcami. Pri popoldanskem opravilu je občespoštovanega g. nadučitelja napadal, da ne sme biti pijanec in špilavec, on vidi pezdir v očesu svojega brata, bruna pa ne v svojem. Pri tej priložnosti je hotel brati »Domoljuba«, a glej, smola — »Domoljub« — frrr, je zletel raz lece. Gosp. Mlejnik vedno sumniči: ta me stavi v »Narod«, oni v »Rodoljub«, ali zadel še ni pravega, morebiti bi ga bičal ali na križ pribil. Dokler g. Mlejnik ne postane dober pastir, dotlej tudi ovce ne bodo mirne. Katoliški narodnjak.

V Sv. Križu pri Kostanjevici se snuje gasilno društvo.

Zemlja se je udrla. Pretečeni teden se je na neki njivi blizu Slavine zemlja pogreznila, ter se je napravila na istem prostoru 7 metrov globoka jama, katera je do polovice z vodo napolnjena. Ker se voda umika, se da sklepati, da je jama v zvezi s kakšno podzemsko votlino, kar se bode bolje videlo, ko voda popolnoma izgine.

Z nožem je hotel na Velikonoč pred procesijo 15-letni Alojz Potočnik pri Sv. Lenartu tamošnjega učitelja, ko ga je poprašal, če bode šel tudi on z učenci v sprevedu. Nadebuden fantalin mu je odgovoril: »Aha, preklet hudič!« Nato ga je učitelj zapodil in v tem hipu se mu je postavil z odprtim nožem z besedami: »Hudič, pa pojdi sem!« Ravno tako neki drugi 18-leten fantalin neprestano napada z žaljenji vse, ki so pri imenovanemu g. učitelju. Dejansko se je pa lotil, da je trgjal plot šolskega vrta in hotel razmetati lončke s cveticami, pri čemer je bil zasačen. To je vse sad tistega hujskanja proti učiteljstvu, in če se ne bode preskrbelo, da se taki slučaji eksemplarično kaznujejo, bodo prišli ljudski učitelji v položaj, da si ne bodo v svesti, da jih ne pokoljejo fanatizovani podivjanci.

Stanje setev. Po poročilih, ki nam prihajajo iz raznih krajev naše dežele, je ozimina hudo in dolgotrajno zimo splošno dobro prestala. Rž in pšenica kažeta dobro. Setev jarine je večinoma končana, v pogorskih legah pa se še vrši. Ako ostane vreme ugodno, se bode rast znatno pospešila ter tako vsaj nekoliko paralizovala letošnji kasni pričetek pomladi.

Aretovanje. Mestna policija ljubljanska je aretovala v nedeljo zvečer na dolenjskem kolodvoru dva laška delavca, ki sta na sumu, da sta v Št. Jerneju na Dolenjskem večjo svoto poneverila. Izročila sta se sodišču.

Morilec s harmoniko. Iz Pariza poročajo: V Villettu so 1. aprila na ukaz državnega pravdnštva prijeli delavca Iv.

Daussmanna iz Offenbacha, prav ko je v gostilnici sredi veselih gostov veselo igral na svoji harmoniki. Daussmann je pravi mojster na tem primitivnem instrumentu, in Francozi so navdušeno plesali ob godbi nemškega harmonikarja. Ali policisti so ga zgrabili in odvedli na policijsko prefekturo. Daussmann je igral, stopaje med dvema redarjema, ves čas nemško vojaško koračnico, in truma ljudij je šla smeje za njim. No, veseli harmonikar je kriv — bratomora!

Pri medvedih na posetu. Iz Madrida poročajo: Slabe ure je prestal 30letni pastir Pedro Garcia v okolici Pamplone, ure, katerih gotovo ne pozabi nikdar. V gorovju je snežilo, in besen vihar je divjal po cesti. Četudi je hitel pastir domov, ali vsaj pod streho, kolikor je mogel, ga je vendar le zeblo tako, da je že omagoval in videl pred seboj smrt. Ves utrujen se je zatekel sredi gozda v neko jamo, da bi bil varen pred snegom, mrazom in viharjem. Kmalu pa je začul od vhoda sem čudno godrnjanje, takoj na to pa je stopila v votlino velika medvedka s svojimi mladiči. Medvedka je legla in začela dojiti svoje malčke. To je bila vsekakor zanimiva idila, in pastirju so vstajali lasje, in tresel se je kot šiba na vodi. Jedva je sopel, da bi ne opozoril na se medvedov, ki bi ga nedvomno napadli in raztrgali. Ali imel je srečo: medvedka in medvedki so trdno zaspali, pastir pa je prečul vso noč. Zjutraj je medvedja družina zopet zapustila otolino, pastir pa je zbežal za njimi in se rešil domov. Seveda love sedaj lovci medvedko in medvedke.

Ljudožrci na morju. Jadrenik »Angolo« je 17. oktobra 1900 odplul proti Singaporu. Šestega dne ponoč je vrgel vihar ladijo ob skalo, da se je jadrenik razbil. 27 mož požrli so valovi. Drugi so se vzdržali na vrveh jamborjev do družega dne. Naredili so si iz ostankov ladije dva plava. Pet mož je šlo na manjši plav, 12 mož pa na večji. Že v drugi noči se je potopil mali plav. Večji plav pa je plaval 25 dni po morju tja in sem noseč 12 obupanih mož, ki niso imeli pri sebi nobene hrane. Živelci so se z morskimi rastlinami jedli svojo obleko in so snedli celo usnje svojih črevljev. 25. dne pa se je vsled mirnega morja ustavil docela, in tako so stali nesrečniki sredi morja nepremično. V tem strašnem položaju se jih je lotil obup, in nekateri so res zblazneli. Neki Francoz je zgrabil veslo ter razklal z njim glavo tovarišu. Nato si je utešil žejo z njegovo krvjo. Ko je hotel začeti žreti njegovo meso, so vrgli tovariši truplo v morje. Drugega dne pa je hotel Francoz ubiti zopet nekoga tovariša. Ker ga v njegovi besnosti niso mogli ukrotiti, so se ga rešili s tem, da so ga ubili. Njih lakota pa je dosegla vrhunec. Vrgli so se na truplo ubitega Francoza in ga jedli. Nato so ubili vsak dan enega izmed sebe. Trije mornarji so se vrgli iz strahu pred ubojem sami v morje. Po 42. dneh sta ostala le še dva in opazovala sta lačna in žejna drug drugega, ter kakor dvoje krvoločnih zverij pazila na trenotek, kdo bode mogel ubiti družega. Bila sta že malone blazna. K sreči sta zagledala v bližini zemljo. Z vso silo sta veslala in dospela na zapuščeno obrežje. In prišla sta do divjih Malajcev, ki so jima dali jesti. Čez nekaj dni pa sta videla ladijo, katero sta priklicala, da ju je pripeljala v Singapore, kamor sta bila spočetka namenjena.

„Pustite male k meni priti!“ je dejal Jezus Kristus. V Montealegru na Španskem pa so se nedavno igrali dečki od 7—8 let pred župniščem s svojo žogo. Parkrat je priletela žoga tudi v vrata župnišča. Nakrat so se vrata odprla, in župnik je pridiral s puško v roki ter ustrelil na igrajoče se otroke. Pet otrok je ranil, dva celo nevarno. Ondotni prebivalci so hoteli župnika ubiti, in le s težka se je oblastvom posrečilo, preprečiti

še večjo nesrečo. Vendar pa je župnik že zaprt. In vendar se klerikalni listi pri-
tožujejo, kolika krivica se dela španskemu
duhovništvu.

Srečna občina! Občina Jüchsen v
Sachsen-Meinindenu je tako bogata, da
ne pobira več občinskih davkov. Dohodki
občinskih gozdov znašajo na leto 60.000
mark, od katerih ostane čez 10.000 mark.
Vsak občan dobiva iz teh gozdov les za
stavbe in za kurjavo. Tako ima vsak
revež svojo hišico.

Strašna morilec. Iz Chartresa na
Francoskem poročajo, da sta v sosednji
vasi Gorancez ponoči vdrla dva klateža v
hišo nekega kmeta ter v njegovi odsot-
nosti umorila njegovih pet otrok. Ko se
je vrnil kmet, sta napadla še njega in ga
teško ranila. Nato sta odnesla veliko svoto
in več vrednostnih stvari.

Samomor šolskega vodje radi bede.
Iz Budjejevic poročajo: V Budislavu pri
Sobieslavu na južnem Češkem se je na
pokopališču obesil vodja ondotne ljudske
šole František Houska, ker je imel pre-
majhno plačo, da bi mogel preživiti svojo
družino z otroci.

Loterijske srečke.

Gradeo, 16. aprila.	83, 64, 78, 21, 28.
Brno, 3. aprila.	75, 39, 70, 47, 76.
Dunaj, 13. aprila.	31, 19, 7, 57, 87.
Lino, 20. aprila.	77, 47, 10, 72, 39.
Praga, 10. aprila.	18, 7, 13, 36, 9.
Trst, 20. aprila.	74, 34, 28, 7, 19.

Tržne cene v Ljubljani

20. aprila 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	18	60	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež, "	14	80	Surovo maslo, "	1	90
Ječmen, "	14	20	Jajce, jedno	—	6
Oves, "	14	80	Mleko, liter	—	18
Ajda, "	13	40	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	16	80	Telečje	1	32
Koruza, "	12	80	Svinjsko	1	40
Krompir, "	5	—	Koštrunovo	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec	—	260
Grah, "	—	20	Golob	—	50
Fižol, "	—	20	Seno, 100 kilo	4	80
Maslo, kgr.	2	60	Slama, "	4	40
Mast, "	1	40	Drva trda, klfr.	8	—
Špeh svež, "	1	32	" meška, "	5	—

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača
bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s
tem uljudno na mojo firmo.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**
Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in
**obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve
do dne vzdige**

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov
in vseh slovenskih društev, kakor tudi de-
lavcev in poslov cele dežele se obrestujejo
po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Kava (cikorija) in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki
se dobi
v vseh spece-
rijskih prodajal-
nicah, in brez katere bi
ne smela biti nobena slovenska
hiša — je najboljša primes k pravej
bobovej kavi, katera jej daje dober okus in
lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod
kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

! Veliko denarja!

(do 1000 kron na mesec)

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega
stanu — (tudi kot postranski zaslužek).

Več se izve pod „Reell 69“ po
anonent pisarni **E. Kristoffik,**
Innsbruck. (847—1)

Otvoritev podružne trgovine.

Naznanjam, da sem izven svoje, pred enim letom otvorene
trgovine z mešanim blagom na Javorniku

odprl sedaj tudi filijalko v hiši g. A. Kolbl-na, katero sem založil posebno z železnino, vsakovrstno
kuhinjsko opravo in posodo, okovi in orodjem za mizarje in kovače in z vsim potrebnim orodjem
za poljedelstvo. Naročujem tudi vsakovrstne stroje, štedilnike, železne peči, traverze in sploh vse
stvari te stroke po nizkih cenah.

Imam tudi posodo iz porcelana in glaževino vsake vrste v zalogi. Upeljal bom tudi navadno
železo in jeklo za kovače in ključarje, ter se priporočam: mizarjskim, kovaškim, ključarskim in
stavbenim mojstrom in sploh vsemu občinstvu za obilen obisk, zagotavljajoč točno postrežbo in
dobro blago po najnižjih cenah.

Štefan Podpac
trgovec na Javorniku, Gorenjsko.

(821—1)

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v
stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak
dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštним povzetjem, tudi celo
samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, ble-
dične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in
ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepljivo, zdravo in najceneje hranilno
sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h,
14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja**

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepljivo, bolešt
utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica
40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to
čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bo-
lezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napanjanja itd. Škatla 42 h, šest skatlic 2 K 10 h.
— Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim
železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri.
Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—8)

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje
v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in
težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti
boleštnim kurjim očesom,
bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko pred-
nost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj na-
mazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev
itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opo-
zarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in
konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporab-
ljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Za-
voječek z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično
sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo
mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s
poštним povzetjem pošlje.

Varstvena znamka.
pripravke za živino.

Varstvena znamka.